

Adam Karpiński

"W poszukiwaniu formuły gatunkowej eseju", Alicja Witkowska, "Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP Kraków" z.72, Prace Historycznoliterackie VIII, Kraków 1980 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 24/3 (81), 182

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ WILCZEWSKA Krystyna: O czasowniku "mieć" w XVI wieku i dziś. "Pamiętnik Literacki" 1980 z. 4 s. 305-319.

Podstawą materiałową dla zawartych w artykule spostrzeżeń są przykłady użycia czasownika "mieć" zgromadzone w trakcie pracy nad "Słownikiem polszczyzny XVI wieku", takie jednak tylko, których sens sprowadza się wyłącznie do tego, że są transformacją składniową zdań z czasownikiem "być" w orzeczeniu. Systematyczny przegląd tego typu zastosowań czasownika "mieć" pozwalała autorce na wydzielenie dwu grup zdań, wykazujących odmienny stosunek rzeczywistości prezentowanej w zdaniu do desygnatu podmiotu gramatycznego. W grupie pierwszej, po dokonaniu transformacji, zmiany "mieć" na "być", podmiot staje się jednym z członów zdania, w grupie drugiej podmiot zanika. Szczegółowa klasyfikacja użycia czasownika "mieć" w obu grupach pozwala autorce na porównanie z dzisiejszym zasobem możliwości zastosowań tego typu konstrukcji.

BP/81/15

A.K.

/I/ WITKOWSKA Alicja: W poszukiwaniu formuły gatunkowej eseju. "Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP Kraków" z. 72. Prace Historycznoliterackie VIII. Kraków 1980, s. 113-127.

Autorka zastanawia się nad "bytem gatunkowym" eseju, jego naturą i mechanizmami stanowiącymi o jego uniwersalności. Uznając za niewystarczające stwierdzenie graniczności ("hybrydalności") gatunku, próbuje odczytać jego heterogeniczność w kontekście wieloaspektowej budowy tekstu. Poszukując inwariantnych cech gatunkowych eseju, znajduje je przede wszystkim w specyfice świata przedstawionego, którym jest nałożony na obiektywną rzeczywistość świat myśli narratora, a którego nieodłącznymi atrybutami są subiektywizm i indywidualizm.

BP/81/16

A.K.